

CORAPORTUL DINTRE POLITICĂ ȘI MORALĂ

Angheluță Cristina

Coordonator științific: Ion Vangheli, conferențiar univ.dr.

Universitatea Tehnica a Moldovei

Abstract: Raportul pornește de la conceptul general de „politică” și „morală” actualizându-se corelația dintre ele în contextul campaniei electorale 2014 din Republica Moldova; se face încercarea de a releva componentele principale ale Codului deontologic al Tînarului politician.

Cuvinte-cheie : Politică, Morală, Conștiință, Activitate politică, Comportament electoral, Codul deontologic al tînarului politician.

Pornim de la o semnificație mai generală a politicii, conform căreia ea este știința și practica de guvernare a unui stat și reprezintă sfera de activitate social-istorică ce însumează relațiile, orientările și manifestările care apar între diversele categorii și grupuri sociale, între partidele politice, între națiuni ș.a.m.d. în vederea emancipării conceptelor proprii, în lupta pentru putere sau supremație ideologică, etc.

Deși termenul este folosit în general în legătură cu actul de guvernare, el poate fi identificat în toate interacțiunile grupurilor umane. Politica poate semnifica și orientarea, activitatea și acțiunea unui partid (sau a unor grupări), exercitată în domeniul guvernării problemelor interne sau externe.

Activitatea politică s-a născut pe o anumită treaptă de evoluție a colectivității umane în condițiile în care produsul muncii colective depășea necesarul de consum și există posibilitatea acumulării unor bunuri în interes privat. Această stare de lucruri diferită de starea anterioară a dat naștere la opoziție a unor membri ai colectivității, născându-se lupta dintre cei ce posedă și cei ce nu posedă. Miza fiind bunurile acumulate, existau două posibilități: fie repartitia se făcea just, fie se iniția lupta pentru menținerea stării create de această diferență. Odată intrată în logica luptei colectivitatea se scindează fiecare parte dorind a instaura raporturi favorabile sieși prin intermediul forței ce începe să se structureze ierarhic ca grup armat, dînd naștere germenului statului. Odată aparut elementul statal, cei mai inteligenți dispuneau de instrumentul social ce garanta regulile de comportament a subgrupurilor și indivizilor componenți ai comunității, în conformitate cu scopurile proprii.

Ulterior, întreaga activitate politică s-a desfașurat în jurul instrumentului puterii, adică a statului, ca acaparare a aparatului statal, ca subordonare și meținere în subordine a sistemului statal.

Morala (din latina, moralitas "maniere, caracter, comportament adecvat") e o percepție a comportamentului care diferențiază intențiile, deciziile și acțiunile între cele bune (sau corecte) și rele (sau greșite). Un cod moral e un sistem de moralitate (de exemplu bazat pe o anumită filozofie, religie sau cultură). Morala este o ramură al Eticii, disciplină a filozofiei.

Despre felul cum este interpretată morala pe plan internațional dar nu în ultimul rînd național, se pare ca lumea noastră este apocaliptică în ultimul timp, dar asta nu din cauza pașilor către vreo catastrofă ci pentru că implică riscuri pe care generațiile anterioare nu au fost nevoite sa le înfrunte.

Cît privește situația din Republica Moldova, dincolo de o sumă de aspecte de natură politică, economică sau socială ea are și o însemnată componentă juridică , care nu este străină de morală. Este imposibilă construcția unei lumi în condițiile actuale concrete, în afara moralei.

Subiectul despre curățenia morală și politică este mereu actual. Dacă să îl conectăm la procesul politic curent din Republica Moldova, și face ca tot mai des să se audă de la cetățeni care se dau drept proEuropeni și unioniști că nu vor vota „pentru nimeni” la viitoarele alegeri parlamentare, căci în ultima vreme tot mai mulți ramîn dezamăgiți de toate partidele, și cele de la putere, și cele din opoziție, și îi vor șterge pe toți cei înscriși în buletinul de vot. Fiind conștienți că buletinul lor de vot va fi anulat, considerînd că, procedînd astfel, nu vor putea fi învinuiți că acționează în avantajul celor ce nu sînt proEuropeni.

Este, în mod evident, un calcul greșit sau o formă camuflată de boicot, de sabotaj. Orice vot lipsă sau anulat în tabăra alegătorilor proEuropeni va înclina balanța în folosul taberei adverse.

Nu e neapărat să ai așteptări prea mari, să fii romantic, naiv sau puțin versat în ale politicii, ca să te simți profund dezamăgit de politicienii noștri. De cei din vîrfurile piramidei, dar și de cei care încearcă să urce pe scara puterii.

Există puține excepții, după cum se pronunță unii analiști politici că am putea aduna un Parlament din persoane care merită doar recunoștință și admirația noastră, profesioniști cu reputație ireproșabilă, altruști, patrioți ale caror vorbe coincid cu faptele.

Se discută tot mai mult despre corupție și este explicabil de ce. Dar cu incompetența, lipsa de caracter, de ce nu luptăm? Proștii „cinstiți”, șarlatanii marunți, mincinoșii profitori aflați la cîrma sunt oare mai puțin primejdioși pentru societate?

Cu „concursul” lor nemijlocit nu reușim nicidecum să ieșim din interminabila perioadă de tranziție, din „zona gri”, unde statul de drept, democrația, libertățile, independența și suveranitatea Republicii Moldova sunt relative, dar dacă am începe să-i demascăm pe incompetenți, oportuniști – de ce nu? – tradători, am declanșa un război total, toți contra tuturor.

Deziluzia, disperarea și chiar repulsia ce ne cuprind sunt explicabile și gesturile noastre de revoltă sau retragere, de plecare – la fel. Dar de ce abia acum? De ce am așteptat un moment critic, decisiv pentru destinul Republicii Moldova, ca să recurgem la moralitate? Fiindcă știm mai multe decât ieri? Dar ce știm oare?

Momentul decisiv nu e o metaforă. Embargourile, amenințările, presiunile Rusiei înainte și după semnarea Acordului de Asociere cu UE, pentru a ne reține în „sfera ei de influență” sunt cât se poate de concrete și ne provoacă pierderi de sute de milioane de euro.

Războiul ruso-ucrainean este o realitate pe care nu o putem ignora, și armata rusă de pe teritoriul nostru nu este o invenție jurnalistică, după cum nici încercările de a destabiliza raioanele de sud ale Republicii Moldova. Relativismul nostru moral începe mult înainte ca unii poliicieni să pornească „mișcarea antimafie”. Au pornit-o, trebuie să spunem lucrurilor pe nume, nu în scopuri de „purificare” a scenei politice, ci ca să ajungă ei înșiși în Parlament. Minciuna lor se vede de la o poștă, ei promet să-i pună pe corupți la dubă, dar nu spun cum poate un deputat să substituie justiția.

Ghidați de revolta nobilă, ne lăsăm atrași în jocurile lor electorale, fără să ne întrebăm câtă sinceritate, cât resentiment, cât interes personal și câtă diversiune, interes străin e în acțiunile unora dintre luptătorii antimafie apăruiți înainte de alegeri? Și, esențialul, cât adevăr e în acuzațiile lor?

Ideea e că nu trebuie să confundăm comportamentul, moralul politicianilor cu idealurile sau obiectivele pentru care noi luptăm.

Întotdeauna vor exista profitori, dar nu abandonăm lupta din cauza lor. Sunt de accord cu cei care ne cheamă să nu votăm pentru persoane corupte, dacă suntem siguri de acest fapt.

În general, însă, experiența ar trebui să ne fi învățat că cele spuse în campania electorală trebuie întâmpinate cu mare prudență. Și cât de „curat” rămâne cel care judecă în baza unor „impresii”, care, dezertând, asigură venirea la putere a unor politicieni cu nimic mai buni decât cei actuali?!

În concluzie alegerile cele mai importante din viața noastră le facem noi, deci trebuie să apelăm și la conștiința morală pentru un viitor mai bun. Ascultăi pe toți, fii atent, și fă concluzia proprie ce e bine și ce e rau pentru țara ta. Gîndește-te bine minciuna îți poate ademeni încrederea, dar fii puternic și înțelept în ceea ce alegi – aceea vei avea tu și copiii tăi. Politica este un joc dur căruia nu toți îi fac față.

La fel ca toate celelalte profesii, și politicienii îi am în vedere pe toți dar mai ales pe cei tineri ar trebui să urmeze un cod deontologic ce ar conține cele mai importante 10 principii, și care ar arăta cam în felul următor:

1. Învată să-ți cunoști punctele tari și slăbiciunile pentru că în politică ești primul pe care trebuie să te bazezi!
2. Îmbunătățește-ți tot timpul cunoștințele personale, profesionale și politice, nu se știe niciodată când vei avea nevoie de ele!
3. Respectă, în interacțiunile politice pe care le ai, pe toata lumea, indiferent dacă sunt prieteni sau adversari, bogați sau săraci, de altă rasă, cult religios, orientare doctrinară, sex, vîrstă sau naționalitate!
4. Fii sincer, bun, corect și responsabil în tot ceea ce faci, această atitudine reprezintă nu doar un exemplu de urmat pentru ceilalți, ci și factorii de coeziune pentru echipa din care faci parte!
5. Respectați promisiunile! Minciuna are picioare scurte și devii în scurt timp necredibil, pierzîndu-ți în acest fel susținătorii!
6. Implică-te! Nu există acțiune, proiect, campanie în care să nu îți poți aduce contribuția personală, doar așa poți dovedi cine ești de fapt și dacă ești cu adevărat capabil de a face schimbările necesare dorite de organizația politică din care faci parte!
7. Angajează-te în dialog! Activitatea politică înseamnă capacitatea de a interacționa tot timpul, în mod direct cu oamenii, fie ei colegi de partid, susținători, adversari, electorat, personalități!

8. Învată să-i ascuți activ și cu atenție pe ceilalți pentru a recepta cât mai corect mesajele pe care intenționează să ți le transmită!
9. Nu uita niciodată de unde ai plecat și de oamenii care te-au ajutat! Sfătuiește-te cu ei, protejează-i și recompensează-i! Ei sunt echipa ta!
10. Ia aminte de criticile care ți se aduc, învătă că este de învățat din ele, dar nu te lasa descurajat. Mergi mai departe pentru că există o șansă pentru fiecare!

Bibliografie :

1. www.wikipedia.org
2. <http://bogdanmandru.wordpress.com/codul-deontologic-al-tanarului-politician/>
3. <http://ro.wikipedia.org/wiki/Moral%C4%83>
4. <http://ro.wikipedia.org/wiki/Politic%C4%83>
5. <http://ziarulnational.md/nicolae-negru-despre-curatenia-morala-si-politica/>